

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK'ÜN URLA ZİYARETLERİ

“Ben bütün İzmir ve İzmirliileri severim. Güzel İzmir'in temiz kalpli insanların da beni sevdiğlerinden eminim.” Gazi Mustafa Kemal Paşa, 11 Ekim 1925 /İZMİR

Mustafa Kemal Atatürk'ün birçok yurt gezisi olmuştur. Bunlar: görev ve savaşlara katılmak için yaptığı zorunlu askeri geziler; Anadolu'da Millî Mücadele ruhunu yaymak, ulusal birliği ve beraberliği sağlamak ve iç kamuoyu oluşturmak için yaptığı Kurtuluş Savaşı dönemi gezileri; Cumhuriyet'in ilanından sonra yeni rejimin benimsenmesi, eğitim, sağlık ve ekonomi gibi alanlardaki sorunların aşılması ve yapılacak olan devrimlerin altyapısının oluşturulması için yaptığı gezilerdir.

Atatürk'ün Urla Ziyaretleri;

1.Ziyaret: 1905

“Benim İzmir'i ilk gördüğüm gün, okuldan çıkarılarak sürgün yerine gittiğim gündür. Bu güzel memlekette, sürgüne giderken birkaç saat geçirmiştım. O zaman bu güzel rıhtımı, baştanbaşa, bize can düşmanı olan yabancı milletlerden olanlarla dolu görmüştüm. O zaman karar vermişim ki; İzmir, gerçek asil ve soylu Türk İzmirliilerden gitmiştir; fakat ne acıdır ki, o tarihte gerçeği açıklamama imkân yoktu.” 25 Ekim 1925 İzmir Belediyesi-Mustafa Kemal ATATÜRK

Mustafa Kemal, Şam'a sürgün edildiğinde Payitaht'tan Suriye'ye giderken İzmir'e uğramıştır. Dönemin şartları gereğince gemi yolculuklarında, Urla Karantina Adası'nda karantinaya girmek zorunluluktur. Bu bağlamda Mustafa Kemal, Şubat 1905 tarihinde İzmir'i, dolayısıyla Urla'yı ilk kez ziyaret etmiştir.

1905-Kurmay Yüzbaşı Mustafa Kemal Atatürk, Şam'daki 30. Süvari Alayı'nda görevli iken.

2. Ziyaret: Eylül 1907

“1907 sonbaharında İzmir Hastanesinin nisaiye kliniğinde göreve başladım. Ayrıca hususi bir muayenehane açtım. Bütün çalışmamı mesleğime hasretmişim. Bir tesadüf bütün hayatımı değiştirdi. Konak Meydanı'ndaki bir kıraathanede Erkân-ı Harp Kolağası Mustafa Kemal Bey'le karşılaştık. 1905'de Beyrut'ta tanışmıştık. Şam'dan Selânik'e giderken İzmir'e uğramış (...)" **Dr. Tevfik Rüştü ARAS**

Mustafa Kemal, 1907 yılında Şam'dan Selânik'e giderken İzmir'e, dolayısıyla Urla'ya uğramıştır.

Mustafa Kemal Atatürk, uzun yıllar görev yapmış Dışişleri Bakanı Dr. Tevfik Rüştü ARAS ile birlikte.

3.Ziyaret: 17 Ekim 1911

Mustafa Kemal, İtalyanların Derne ve Tobruk'a yapmış oldukları çıkarma sonrasında kendiliğinden harekete geçerek, işgali önlemek ve vatan toprağını savunmak amacıyla bir grup arkadaşı ile bölgeye hareket etmiş, gizli başlanan seyahate Tanin Gazetesi Yazarı Şerif adıyla devam etmiştir. Bu yolculuk sırasında 17 Ekim 1911 tarihinde yine Urla'ya uğramış, Selanik'te beraber büyüdükleri arkadaşı Salih Bozok'a "Urla Karantinasında Bir Rus Vapurundan" başlığı ile bir mektup yazmıştır. Mektubunda "*Vatanı kurtarmak için şimdiye kadar olduğundan ziyade gayret ve fedakârlık zorunludur.*" demiştir.

Mustafa Kemal Atatürk, Trablusgarp Savaşı'nda arkadaşları ile. Ali Çetinkaya (Atatürk'ün sağında).

4.Ziyaret: 9 Eylül 1913

Anadolu Gazetesi'nin 9 Eylül 1913 tarihli nüshasında şu şekilde bir haber bulunmaktadır:

"Bingazi muhaberati esnasında Derne ve Tobruk kumandanlığı vazifesini kemal-i muvaffakiyet ve celadetle ifa edip bilahare Bolayır Ordusu Erkân-ı Harbiye riyasetine tayin buyrulup harekât-ı ahirede (Edirne'nin geri alınması) fevkalade ibraz-î faaliyet eyleyen erkân-ı harb binbaşısı Mustafa Kemal Bey'in Bera'yı tebdil-i hava şehrimizi teşrif eyledikleri istihbar olunmuştur. Gazetemiz bu muhterem askere beyanı hoşamede eylemeği vicdanı bir vazife, telakki eyleriz."

Mustafa Kemal, Trablusgarp'tan dönerken İzmir'e, dolayısıyla Urla'ya uğramıştır. Dr. Şükrü Şenozan hatıralarında Kurmay Binbaşı Mustafa Kemal Bey ile birlikte şehre gelen Dr. Tevfik Rüştü Bey'i evinde misafir ettiğini belirtmektedir.

Kurmay Binbaşı Mustafa Kemal Atatürk, Derne'de.

5.Ziyaret Öncesi Gelişme;

Atatürk, Balıkesir'de bulunduğu ziyareti sırasında, İzmir Valisi Kazım Dirik tarafından 15 Haziran 1926'da kendilerine İzmir'de bir suikast teşebbüsünün açığa çıkarılmış olduğu bildirilerek İzmir'e gelmemesi istenmiştir. Ancak, Atatürk beraberindekiler ile 16 Haziran günü İzmir'e gelmiş, İzmir'e geldiği gün kendisinin isteği ile suikast girişimi kamuoyuna duyurulmuştur. 18 Haziran 1926'da ise Anadolu Ajansı aracılığı ile ünlü beyanını vermiştir: *"Benim naciz vücudum bir gün elbet toprak olacaktır. Fakat Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır"*

Bu olay sonrasında İstiklal Mahkemesi Heyeti İzmir'e gelmiş ve yapılan incelemelerde olayın arkasında çok daha geniş bir muhalif grubun olduğu tespit edilmiştir.

Mustafa Kemal Atatürk, İsmet İnönü ile birlikte İzmir'de.

20 Haziran günü Başbakan İsmet Paşa, 29 Haziran günü de Genelkurmay Başkanı Fevzi Paşa İzmir'e gelmiştir. Atatürk, 30 Haziran günü, Başbakan İsmet İnönü, İzmir Valisi Kazım Dirik ve beraberindeki heyetle birlikte İzmirliilerin kendisine armağan etmiş olduğu Naim Palas'tan ayrılarak Çeşme'ye doğru yola çıkmıştır.

5.Ziyaret: 30 Haziran 1926

Atatürk, 30 Haziran 1926 günü, Çeşme'ye gitmek üzere İzmir'den hareket ederek, Urla'ya uğramış, buradan da asıl maksadı olan Çeşme'ye yolcu edilmiştir. Günümüzde Atatürk'ün en bilinen ziyareti bu olmuştur. Atatürk, Uralılar tarafından Urla-İzmir yolu başında karşılanmış, yolun sağ ve soluna biriken Uralıların coşkun sevgi gösterileri altında Urla Cumhuriyet Meydanı'na gelmiştir. Burada halkı selamladıktan sonra Atatürk'ün tüm ziyaretlerinde âdeti olduğu gibi, Belediye ve Türk Ocağı ziyaret edilmiş, ardından kendilerine Türk Ocağı'nda (Mahfel) bir ziyafet verilmiş ve Çeşme'ye hareket etmek üzere yola çıkılmıştır. Bu ziyafet sırasında Belediye Başkanı Atıf İnan veciz bir konuşma yapmış ve Atatürk'te Uralılara bir söylevde bulunmuştur. Gazi Mustafa Kemal Paşa'nın Urla Nutku, 3 Temmuz 1926 Hâkimiyet-i Milliye Gazetesi'nde yayınlanmıştır.

Gazi Mustafa Kemal Paşa Urla'da. 30 Haziran 1926.

GAZİ MUSTAFA KEMAL PAŞA'NIN URLA NUTKU

3 TEMMUZ 1926 HÂKİMİYET-İ MİLLİYE GAZETESİ

Gazi Çeşme'ye Giderken

Gazimizin İrşâdâtı

“İnkılâp dâhili ve haricen pek çok şeylere muvaffak olmuştur, fakat daha vazifemiz bitmemiştir!”

Çok sevgili Reis-i Cumhurbaşamız

İzmir, 2 (Hususi muhabirimizden)-

Sevgili Reis-i Cumhurbaşamız Gazi Mustafa Kemal Paşa Hazretlerinin Çeşme'yi teşrif etmek üzere Urla'dan geçerlerken halk tarafından büyük heyecan ve coşuşla istikbal edildiklerini bundan evvel yazmıştım. Reis-i Cumhur Hazretleri burada şeref-i devletlerine verilen bir çay ziyafetinde halkımızın haklarında gösterdiği büyük coşuş ve heyecana karşı lütfikâr cevap vererek gençliğe hitaben buyurmuşlardır ki;

“İnkılâp dâhilen ve haricen pek çok şeylere muvaffak olmuştur, fakat daha vazifemiz bitmemiştir. Gençliğin pek çok çalışması lazımdır. Bu noktaya nazarı ehemmiyetinizi celp ederim.”

Necati Cumalı bu mutlu günü şu şekilde anlatmaktadır:

“Sonunda o gün geldi. Bayraklarla donatıldı evler; pencereler. 1926 yılıydı. Beş yaşındaydım. Urla'nın o uzun, ılık güz aylarında mıydı, yoksa erken gelen baharında mı, hatırlamıyorum, sadece açık güneşli bir gün var belleğimde... Küçük adımlarla Cumhuriyet Alanı'na ulaştım. Kadın, erkek Urlalılar sarmıştı alanın dört bir yanını. Alanın İzmir girişine karşı kaldırımında dizilenlerin ayakları arasına karıştım. Boyumun ancak dizlerini bulduğu adamların bakışları, İzmir girişine dikilmişti. Derken alkış, yaşalar, gözyaşları arasında Gazi görüldü. Nasıl olduysa, koptum başımın üstünde dikilen o dağ gibi adamların ayakları arasından. Alanı koşa koşa geçtim. Kollarımı açarak Atatürk'e doğru atıldım. Mustafa Kemal Paşa halkı selamlarken göğsü üstünde şapkasını tuttuğu eliyle durdurdu korumalarını, (Bırakın) dedi. Adımı, kimin oğlu olduğumu sordu. Şivem bozuktu. Rumeli şivesiydi. Karşılıklarımı dinlerken gülümsedi. Saçımı okşadı. Babamı tanıyıp tanımadıklarını sordu; kendisini karşılayan Urlalılara. Tanıldılar. Evime götürmelerini buyurdu. Eve dönerken Bekir Ağabey gurur duyuyordu beni kucagında taşımakla. Atatürk'ü Urla'nın girişinde karşılayan çocuk bendim.”

Urla Belediye Başkanlığı yapmış olan A. Besim Uyal ise Atatürk'ün Urla'yı ziyaretleri ile ilgili duyduklarını şöyle aktarmaktadır:

“O günlerin usta bir aşçısı olan Uşaklı Recep Usta ziyafet için görevlendirilmişti. Recep Usta mahfelin salonunda masaları birleştirerek büyük bir ziyafet masası hazırlamış... Ziyafet esnasında belediye başkanı olan Atıf Bey (İnan) bir konuşma yapmış ve Türk milletinin Atatürk'e olan sevgisini dile getirmiş. Atatürk bu konuşmadan çok etkilenerek, 'Urlalılar, siz hepiniz belediye başkanı olabilirsiniz, bu genç adamı Ankara'ya gönderin' demiş.”

6.Ziyaret: 8 Temmuz 1926

30 Haziran ile 8 Temmuz tarihleri arasında Çeşme'de kalan Gazi Mustafa Kemal Paşa, 8 Temmuz 1926 Perşembe günü İzmir'e dönmek üzere Çeşme'den ayrılmıştır. Bu dönüş yolculuğunda da yine yol güzergâhında bulunan Urla'ya da uğramışlardır.

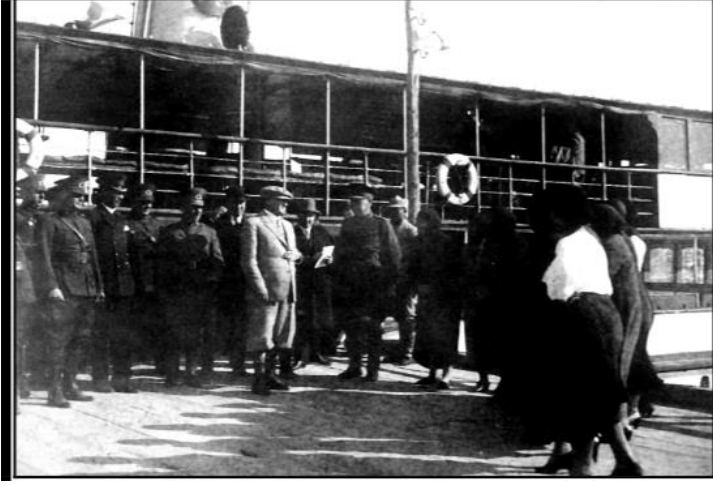
Gazi Mustafa Kemal Paşa Urla'da. 8 Temmuz 1926.

Gazi Mustafa Kemal Paşa Çeşme'de. Temmuz 1926.

7.Ziyaret: 9 Nisan 1934

Mustafa Kemal Atatürk, 9 Nisan 1934 tarihinde Urla'ya son kez gelmiştir. Manisa'dan Menemen'e, oradan da Foça'ya geçen Mustafa Kemal, vapurla Uzunada'ya gelmiştir. Buradaki teftişleri bittikten sonra aynı vapurla İzmir'e dönmüştür.

Mustafa Kemal Atatürk Uzunada'da. 9 Nisan 1934.

Yunanistanda Balkan
nisakı etrafında yeniden
münakaşalar başladı

AKŞAM

Amerikadaki ermeniler
arasında kanlı şarşışım-
alar oldu

Salı — 10 Nisan 1934

Telefon: 24240 (İdare) - 24249 (Tahiri) - 24248 (Matbaa) - 20113 (Kilise)

Sene 16 — No: 5566 — Fiyatı her yerde 5 kuruş

Gazi Hz. İzmirde pek büyük ve candan tezahüratla karşılandı

Dün de bazı kıtaatı teftiş ettiler, kara kıtalarile tayyareler
tarafından yapılan müsterek tatbikatta bulundular

İzmir 9 (Husa) — Gazi Hz.
bugün saat on dokuzda şehrinize
seref verdiler. İskele civarı, birinci
kordon halkı ile dolu idi. Büyük
Gazi candan tezahüratla karşı-
landı. Gazi Hz. herkesi şifaf
ederek konaklarını gittiler.

Reisicumhur Hz. dün geceyi
Manisada geçirmişlerdir. Bugün
vakitini Kâzım paşa ve İskele İdare
heyeti reisi Hacım bey tarafın-
dan Menemende karşılanmışlardır.

İzmir sevinç içindedir. Her ta-
raf bayraklarla donanmış ve gece
tenvirat yapılmıştır.

Yolda teftişler

İzmir 9 (A.A.) — Geceyi Ma-
nisada trende geçirmiş olan Reisi-
cumhur Hz. bu sabah saat 8,30 da
Manisadan hareket buyurdular.
Menemenden sonra trenden indiler
ve otomobille Foçayı teftiş ettiler.
Buradan saat 14,40 da hazır bu-
lunan vapura binerek Uzunadaya
çıkıldılar. Orada bir müddet meşgul
olduktan sonra aynı vapurla saat
19,25 de İzmirle muvasalat buyur-
dular.

İzmirin umumî görünüşü ve Kordon boyu

alkış tufanı koptu. Her taraftan

C. H. ...

Hergün bir anket..

Çok yaşamak için ne gibi şeyler yemeli?

Genç kalmak için Danimarkalı bir doktorun garip tavsiyesi

Zero ağaya ne zaman gitsen
kendisini koyu bir ayraa etmek
batacık yerken görürüm. Bir gün
ağaya lunan sarmı sormuştum.
«Sen de ye, çok yaşarsın!» de-
mişti. Büyük ilim adamımız . Be-
sin Ömer paşayı son ziyaretinde
üstadım egvenciliği koruma ve çok
yaşama isimli pek dikkate şayan
bir eser hazırladığını gördüm.
Sordum:
— Üstadım. Çok yaşamayı sı-
rı nedir? Çok yaşamak için ne gibi
şeyler yemek içmek lazımdır?
— İnsan eski tıbbile iki ayaklı
düşünen bir hayvandır. Bazı hay-
vanlar 50-60 saat yaşar. Bazılarının
ise ömrü uzundur. Görüyoruz
ki kuşlar, memeli hayvanlardan
çok yaşarlar. Buna da sebep
kavardıkları besin bağırakı hemen
besin için gittirler. Kaba bağırakı
uzun ömürde kendi kendine
birleştiren, bağıraklarda mikro-
pların terakümü, hayvanların kendi
surette tehdit eder.

Bugün görüyoruz ki kaba bağır-
ak insan hayatı için tehlikeli ve
adeta ölümdür. Hayatın kusulma-
si ve vakitsiz ihtiyarlığın gelmesi

Besim Ömer paşa

pişliklerden ibaret gelmektedir. Şu
halde en evvel düşünilecek şey
insanın bu pişliklerden nimetinin
olduğu ki bu şeye kıymet katmak ve
ayrı zamanda kaba bağırakı
üskü, mikropların terakümü
mümkün olacak bir şekilde
almak...
İşte yığurdun faydası şimdi te-

İzmir 9 (A.A.) — Geceyi Ma-
nisada trende geçirmiş olan Reisi-
cumhur Hz. bu sabah saat 8,30 da
Manisadan hareket buyurdular.
Menemenden sonra trenden indiler
ve otomobille Foçayı teftiş ettiler.
Buradan saat 14,40 da hazır bu-
lunan vapura binerek Uzunadaya
çıkıldılar. Orada bir müddet meşgul
olduktan sonra aynı vapurla saat
19,25 de İzmirle muvasalat buyur-
dular.

Menemenden itibaren bütün ci-
var kasaba ve köyler halkı, ka-
dınlar ve mektep çocukları güzer-
gâhta birikerek yollara çiçekler
atmak suretile pek coşkun teza-
hüratta bulundular ve büyük ha-
lâşkârı pek derin sevinç ve hasret
heyecanları içinde alkışlardılar.